

Sagen sattes til Forhandling.

Holger Eriksen: Straks efter at Jydsk Landhypothekforening var brudt sammen som Følge af Tidernes Ugunst og en mindre dueilig Ledelse, opstod der Kravet om, at man paa en eller anden Maade aabnede for Adgang til Laan mod sekundær Pant i de Grundejendomme, som laa uden for de to andre jyske Hypotekforeningers Omraade. Det var navnlig fra Forstadskommunerne, nærmere bestemt fra Aarhus Bys Forstadskommuner, Kravet rejstes.

Formanden: Det er nødvendigt, at vi faar meget mere Ro i Salen.

Holger Eriksen: Thi den voldsomme Forøgelse af disse Kommuners Indbyggerantal havde gjort det nødvendigt at iværksætte et omfattende Byggeri. Dette Byggeri havde væsentlig Karakteren af Smaahuse, og det har betydet en meget stor Ulejlighed og stor øget Udgift for disse Bygherrer, at de ikke har kunnet skaffe sig Andenpantlaan paa den Maade, som nu engang er den almindelige i vort Land. Men selv om Kravet, som sagt, navnlig har været rejst fra Kommunerne omkring Aarhus, har det faaet Tilslutning fra andre jyske Forstadskommuner og fra de store Stationsbyer med; thi overalt, hvor der bygges Boliger i Jylland uden for Købstæderne, Odder og en enkelt anden bymæssig Bebyggelse, har man følt Savnet af et saadant Kreditinstitut. Der har gennem Tiderne været rettet adskillige Henvendelser derom baade til Regering og Rigsdag, og der har været peget paa forskellige Veje, man kunde gaa: Oprettelse af en helt ny Hypotekforening, Udvidelse af Jydsk Landhypothekforenings Omraade til ogsaa at omfatte bymæssigt bebyggede Distrikter paa Landet og endelig en Genaabning af Jydsk Landhypothekforenings Udlaansvirksomhed for de saakaldte Grundejendomme, hvorved forstaas saadanne Ejeendomme, som ikke omfatter stort mere Grund end den, hvorpaa Bygningerne ligger, i Modsætning til Landbrugsejeendomme, hvor selve Grunden udgør en væsentlig Del af Panteværdien.

Det glæder mig i høj Grad, at det er lykkedes at genrejse Jydsk Landhypothekforening paa en saadan Maade, at det nu er

et saa velfunderet Pengeinstitut, at man fra alle Sider finder det rimeligt, at Udlaansvirksomheden for Grundejendomme atter knyttes til den. Naar jeg tænker paa det tilsyneladende fuldstændige Sammenbrud der fandt Sted i 1931, og paa de stormende Møder, der paa den Tid blev afholdt i Aarhus, og hvor en Del af Deltagerne højlydt proklamerede, at de nu vilde benytte Lejligheden til at smyge deres Forpligtelser af sig, og naar jeg videre tænker paa, hvilke Ulykker et virkeligt Sammenbrud vilde have været for saavel Obligationsejere som Laantagere og for vort Kreditsystem i det hele taget, kan jeg ikke undlade at gratulere Regering og Rigsdag til, at det lykkedes at gennemføre en saadan Ordning, at den har givet Mulighed for, at den dygtige Ledelse har kunnet genrejse Foreningen, saaledes at man nu, som den højtærede Indenrigsminister oplyste under Forslagets Forelæggelse, raader over 18 pCt. Reserve i de vanskeligste Afdelinger. Da Rigsdagen sidst behandlede Jydsk Landhypothekforening, blev der fra en bestemt Side udtalt megen Betænkelse ved, at Indenrigsministeren fik Bemyndigelse til at stadfæste Bestemmelser for Foreningens Genoptagelse af Udlaansvirksomhed; formodentlig regnede man med, at en saadan laa helt uden for det muliges Grænser, men Udviklingen har heldigvis vist noget helt andet.

Man kan saa spørge, om det ikke er uretfærdigt, at der kun aabnes for Laangivning i Grundejendomme, men hertil kan svares, at det væsentligst var Laan i Landbrugsejeendomme, der gav de store Tab, og at der næppe for Tiden kan siges at være et egentligt Laanebehov for disse.

Der har inden for de Grundejerkredse, jeg før talte om, været nogen Utaalmodighed over, at det har været saa længe, men der har jo, selv om Loven af 8. December 1933 indeholdt den før nævnte Bemyndigelse til Indenrigsministeren, været en Mængde Ting, der skulde tages i Betragtning, før den kunde udnyttes. Det var saaledes en nødvendig Forudsætning, at Obligationerne i den nye Serie blev noteret paa Børsen, og det vilde sikkert svække deres Værdi, hvis Obligationerne i de øvrige Serier ikke ogsaa blev noteret, men dette kunde de ikke blive, saa længe der ikke var Garanti for, at de vilde afkaste en bestemt Rente.